

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepekét követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési árték:	
Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 „	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket fűvesznek:	
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 32)	
„ Haasensteint és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsébet-ter 9 sz.)	
Nyilvántartási czikk:	
garmond sor után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap
hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy óra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Egy román hang.

A képviselői választások már már elkezdődtek, s mindezek dacára a románág, mely a n.-szebeni conferentia által a Scyllán keresztül esett, ugy viseli magát, mintha a Charybdisnek félne neki fogni, s a félrendszabályokkal megelégedve, a nemzetet az anarchia martalékául akar-ná hagyni.

Egy hónapja már a mindenki által örömmel üdvözölt n.-szebeni conferentia határozata létrejöttének, s a helyett, hogy annak érvényesítése végett valami történ-nék, az illetékes egyének hallgatnak, s mi több: elhallgatják, hogy a passivitas hyd-rája fejét, — mint p. Gyulafehérvártt újra felemelje.

A román értelmiség N.-Szebenben megmutatta, hogy okulván a mult idők keserű csalódásain, legyen bár az néme-lyek előtt visszatetsző, de képes szakítani a multtal, s a szenvedély helyett követi a józan ész szabályait. A conferentia után a passivitas többé nem létezik, a passiv-párt meghalt. Lehetnek egyesek, kik még harcolni akarnak e zászló alatt, de az már csak szélmalom-harcz. A nemzet, a közóhaj és közérzület ösztönétől vezet-tetve — határozott. Ha van is formátlan-ság a n.-szebeni gyűlés alakulásában, de az tekinthető nem vehető, mert ily nemű gyűléseket bárhol is a világon ez oldal-ról meg lehet támadni, mivel ez nem egy szabályosan választott, utasítással vagy programmal ellátott képviselő gyűlés, ha-nem ez a nemzet tisztelete által kiemelt, s az idők hosszú során át vezérekül elős-mert azon egyének gyülekezete volt, a mely multja, jelleme s a közbizalom ál-tal hivatva volt a nemzeti akarathoz ki-fejezést, hangot adni.

Jelen volt ott majd mindenki, a kit évek óta, mint a román nemzet vezetőjét ösmerünk, s ha valaki mégis elmaradt, s most utólagosan dohog, annak csak azt mondhatjuk, hogy tetszett volna N.-Sze-benbe menni, s ott mondani el a mit akar, s ne bujtogasson akkor, a midőn egyéb eredményt ugy sem érhet el, mint hogy egy pár ember kedélyét felzavarja, s ma-gát Don Quixotte-tá teszi.

A passivitas eszerint meg lévén dönt-ve, első teendő a hozott határozatot

exequalni. S megvalljuk csodálkozunk, hogy azon férfiak, kik a nehezebbjén oly könny-nyedén keresztül estek, itt a könnyebb rész-nél oly tapogató s lassu eljárást ta-nusítanak. A helyett, hogy erélyes kézzel egy pár ember az ügyek élére állva, ezóta az egészet tisztába hozta volna, oda ju-tottunk, hogy nagyobb chaosban vagyunk, mint voltunk, mert eddig legalább tudtuk, hogy mint passivistáknak mi a teendőnk, de most csak azt tudjuk, hogy activisták vagyunk ugyan, de nem tudjuk, hogy merre irányozzuk aktivitásunkat.

Az ellenfél természetesen ezen nevet, s örvend, hogy zavart csinálhatott, s hogy ez még nagyobb legyen Dr. Hodosiu elő-áll programjával, Mezei a gyulafehér-vári románság határozatával, a Gazeta cikkeivel, s a végén ott vagyunk, hogy a legnagyobb erőfeszítés után sem tud-juk kivenni, hogy tulajdonképpen mit fo-gunk tehetni.

Határozni kell, s nem várni, mert fejünkre nőnek az események, s akkor minden eddigi működés semmivé lesz, mert egyöntetűség nélkül az egész ered-ménytelen.

Az összes vidékek tudják már a fő-elvet, de ha ideje korán értesítve nincse-nek, azt érzük meg, hogy mig egy helytt ultrarománra szavaznak, más helytt a szél-sóbaloldalt fogják segíteni, ha ugyan Er-délyben még eféle is lesz.

A közérzületet ösmerjük, tudjuk mit akar, de a mig annak az illetékes helyen kifejezés nem lesz adva, addig hiába ad-juk ki az utat a baloldálnak s az ultrák-nak, mert mind a két párt számít reánk, noha láthatják, hogy a balek fogás nem sikerült, de azon hiszembben vannak, hogy ily viszonyok között könnyen sikerülni fog most.

Ne késünk, ne hallgassunk a zava-rospan halászni kívánó coriphaeusokra, ha-nem, ha az érettségi vizsgálatot letettük, tegyük le a rigorosumot is. a—sz.

— Felhívás. Tordamegye alsó-kerü-letének Deákpárti jelöltje, Salamon Ferencz, f. hó 12-én fogja magát pártjának, mely őt jelöltjének szerencsés volt megnyerni, bemu-tatni, s egyuttal programját elmondani.

Felkérjük ennél fogva pártunknak min-den tagját, azokat, kik Torda városában és a megyében elveinket vallják, méltóztassanak a kijelölt napon Tordán, minél nagyobb szá-mal, megjelenni.

Kedvező idővel a szabad ég alatt, ellen-kező esetben egy nagyobb teremben fogjuk gyűlésünket megtartani.

Torda, 1872 jun 5-én.

A Deákpárti központi választmánya*)

Gróf Bánffy Béla prog- ramm-beszéde a szilágy-csehi választó-kerületben.

(Folytatása és vége.)

Ezen képviselő uraknak a dualisticus alkotmány ellen pedig ép az a legerősebb támadási okuk, hogy az alkotmány alapján a lajthán-inneni birodalomban, Magyaror-szágbán, a magyar nemzet fölényét látják biztosítva, — az ok tehát, mely őket arra vezeti, hogy ez alkotmány-alapot fölbont-sák, egészen ellenkező attól, a mit a tisz-telt balközépnek tagjai magokénak val-lanak. —

A harmadik párt, az ugynevezett szél-sóbal, Magyarországnak ő Felsége többi tar-

*) Kéretnek a pártunk elveit követő lapok ezen felhívás közlésére.

tományaitól teljes és tökéletes elválását óhajtja.

Nem, uraim! beszéljünk határozottan, nem 48 ott a czél, — a czél 49, s mert ezt nem mondják ki, de oda törekszenek: ezért vették fel ama nevet.

Mi történik ez országgal, mi nemzeti-ségünkkel: az előttök mellékes. Idealis-tikus törekvéseik hazánkat beláthatatlan bo-nyodalmakba sodornák.

Mert uraim! ama nagy államesoport-ban, mely Európát alkotja, az egészben, egyes nemzeti törekvések dissonantiát nem képezhetnek; ily dissonantia lenne pedig az Európának jelenlegi állam-rendszerében, mely egy különálló Magyarország következtében előidéztetnék.

Eme különböző faktorok egyesülése tehát az, tisztelt választók, melyek arra szövetkeztek, hogy a kiegyezkedési alapokat fölforgassák s mely ellen a jobboldalnak ma még küzdeni kell.

Ezeknek elősorolása után engedjék meg nekem, hogy felfejtsem azt: minő lesz azon álláspont, melyet én némelyikében az általános reform-kérdéseknek, s minő az, melyet éppen e választókerület érdeké-ben a jobboldal soraiban elfoglalni kívánok.

Az alkotmány fennállhatóságának egyik főkölléke, hogy a haza polgárai a törvényt tiszteljük, a törvénytiszteletnek egyik fő előmozdítója az általános míveltség, en-nek pedig elérésére a népnevelés vezet.

Az állam-életnek és a nemzeteknek anyagi és szellemi fejlődése attól függ, hogy azok minő fokban kívánják, vagy képesek mívelődésüket előmozdítani; ebben és e téren bármit is mulasztani bűn; az a kiadás és költsékezés pedig, melyet az állam arra fordít, hogy fiait neveltesse, mivelje, s a míveltség elérhetését szegény-nek és gazdagnak egyaránt lehetővé te-gye, oly kiadás, mely bőven behajtja ka-matját az által, hogy oly nemzedék fogja e haza sorsát intézni, mely míveltségénél fogva képes lesz mind az anyagi, mind a szellemi előhaladást előmozdítani.

Ma, midőn Európa nagy részében a közmívelődés óriási léptekkel halad elő; midőn közeledik már igen sok államokban azon kor, hogy a haza lakója annak nem csak polgára, hanem öntudatos polgára is: az elmaradás, a nemzeti élet megsemmi-sülésére vezet.

Mert a míveltségnek megvan a maga abszorbeáló természete; az hódít s a mely nemzet nem igyekszik elé, az — mint olyan — meg fog szűnni létezni, és én, uraim, ebben az áldásban a haza minden polgárát, nemzetiségi különbség nélkül, az államnak legnagyobb erőfeszítésével is se-gíteném arra, hogy önmagukat műveljék és éppen oda nyujtanék többet, a hol több kell. —

Itt már, tisztelt választóim, azon kérdés merül fel, hogy miként óhajtom én ezen célt elérni? Ugy-e, hogy az állam magát főgondnoknak tekintse, ki a pol-gárok javát előmozdítani tartozik és így kényszerítheti is őket annak elérésére; vagy pedig csak úgy, ha módot és alkalmat nyújt a míveltség elérhetésére.

Az előbbi út által, ha ahoz mereven ragaszkodunk és a meglevő törvényeken ki-vül kényszerítőbbeket hozunk, akkor bele-vágunk a magánfelek házi életébe, és ezt az államnak általában tenni nem helyes; az utóbbi mód által, azaz, ha csak semle-ges nézője akar az állam lenni a művel-ődés fejlődésének: felette lassan érünk célt,

mert a művelődésre való vágy már bizo-nyos mértékig műveltséget feltételez.

En, tisztelt választók, a kettő között választom az utat; azaz kikötém azt, hogy egy bizonyos idő elteltével csak az élvezheti az állam sorsának intézésében tettelesen jogait, a ki a műveltségnek első kriteriumát bírja, ki írni és olvasni tud, s bármienmü közszolgálatbani részvételre csak az ilyen jogosult. Természetes, hogy ezt most egyszerre tenni nem lehet a nél-kül, hogy jogtalanságot kövessünk el s büntessünk olyanokat, kik nem önhibájuk miatt maradtak el, hanem azért, mert al-kalmuk nem volt, hogy magukat kiképez-hessék; de ha az állam, sok és jó isko-lák föllállítása által, alkalmat nyújt azon kellekek megszerzésére, akkor követelheti is a polgároktól azt, hogy ők saját érde-kökben az alkalmat föl is használják.

Igaz, uraim, erre idő kell; lehet, hogy ezen mi nemzedékünk azon kort nem éri meg, de a fának is, melyet ültetünk, gyakran nem mi ülünk árnyékában, gyer-mekeink vagy unokáink élvezik azt, de ők azért porló csontjainkat áldani fogják és a földet értékesebbé mi tettük számukra.

Korunkat, uraim, sokat foglalkoztatja a vallási kérdés is, és itt is pártállásomat körül kell írnom.

Uraim! — En tökéletes vallás-egyen-lőséget és minden vallásnak saját autono-miáját óhajtom, és ebbe az államnak csak annyi beleszólhatási jogát ismerem el, a mennyi arra szükséges, hogy a vallási fe-lekezetek törvényei magával az állam tör-vényeivel összeütközésbe ne jöjjenek. Szabad és egyenlő legyen az állam előtt minden hit, minden egyház.

A másik kérdés a sok közül — me-lyek hazánkat oly közelről érdeklik — a nemzetiségi kérdés.

Tisztelt választó polgárok! En a tö-kéletes egyenjogúság alapján óhajtom ezt is megoldani; azonban nem óhajtom azt, hogy ma még, midőn magát az államnak mint egyes egyének fenhatóságát bizonyos törekvések kockáztatnák, nem óhajtók oly törvényeket, melyek magának a magyar államnak egységét bontanák fel, és ezt ugy hiszem azon polgártársaink sem óhajt-ják, kik Magyarországot fölvirágzását kíván-ják, mert ez által saját hazájuk fölvirág-zása ellen lennének.

Valamint eljött már a kor, hogy az emberek közt különbséget nem tesz, hogy egyik más templomban imádja Istenét, mint a másik: ugy azt hiszem, közeleg a kor is, mely nem fogja elválasztani az állam-polgárokat azért, mert az egyik más nyel-ven szólítja gyermekét, mint a másik.

Feladata lesz a jövő országgyűlésnek helyes és szabatosan körülírt választási törvény által a polgároknak választói jo-gosultságukat is meghatározni. Azt tar-tom, tisztelt polgártársaim, hogy ma-gának a választói jognak is a polgárok míveltségi fokozatához kell arányosítva lenni, s valamint nem óhajtom, hogy a jelenlegi szavazó képesség azoktól elvé-tessék, kik azt most jogosan bírják, ugy óhajtom azt, hogy oly törvények hozassa-nak, hogy visszaélések útján az azt nem bírók jogtalanul ne élvezzék, mert uraim, a választási jog kiterjesztése nem csak jo-gadás, hanem egyszersmind jogelvéte l is; mert ha sok oly tényezőket engedünk e joggal élni, kiknek a törvény azt nem adja meg, vagy a meglevőkön kívül még más jogosultakat is beveszünk, az esetben, miután a választásoknál a szám dönt, önk

szavazatának érvényesíthetése akkora arányban fog apadni, mint a mekkora arányban fog szaporodni, akár a jogtalan betolakodók, akár a választási census leszálítása által, a választók száma; mert, ha most, fölteszem, egy választókerületben 3000 választó vesz részt és a census leszálítása által 5000 vagy 7000 lenne: akkor nem ők fogják határozni, hanem azok a kik új jogot nyertek.

Hogy pedig a jelenlegi választók kezéből a választási jogosultságot kivesszük, akár a jognak tulterjesztése, akár a jogtalan betolakodás által is, én azt magának az alkotmányos szabadságnak érdekében veszélyesnek tartanám.

Kétségtől a jövő országgyűlés feladata lesz a főrendi-háznak is szervezése. A közvélemény csaknem általánosan a két kamarai rendszer felé nyilvánul, és ez helyes, helyes főleg itt nálunk, mert nemzeti vérmérsékletünkön fogva is hajlandóbbak vagyunk a rögtönzött cselekményekre, mint azokra, melyek megfontolás szüleményei. A felső-ház pedig már természeténél fogva a megfontolás előmozdítója lesz.

Azt tartom azonban, hogy ennek is a közvélemény kifolyásának kell lennie, azaz olyannak, hogy abban nem kizárólag a születés, vagy kizárólag a vagyon, nem egyedül az ipar, nem egyedül a kereskedelem, s nem egyedül a tudomány legyen képviselve, hanem ezeknek szerencsés összetételéből alkottassék, szóval azt akarom, hogy mindaz, mi hazánkban kitűnik, a törvényhozásnak ezen faktorában részt vehessen, hogy így a különböző nagy érdekek egybecsoportosítva mozgítsák elő hazánk érdekét, egyetértésben a korona mérsékelten arányos képviselőivel.

Megvallom, tisztelt választók, hogy oly számtalanok még teendők, miként mindenütt még csak rendezetlenséggel találkozunk, s azt is megvallom, hogy törvényeink alkotásában nem látom a bizonyos rendszerességet, melyet óhajtanék és ennek okát ott keresem, miszerint nekünk mindent teremteni, mindent alkotni kellett s helyzetünk igen hasonlított ama kiéhezett emberéhez, kit mindenféle csemegékkel és étkekkel rakott asztal elébe visznek, hogy lakják jól. Azonban a számos kitűnő eledel miatt hol egyikhez, hol másikhoz kapkodott, addig, míg az első éhség csilapult; most már eljöttnek látom az idejét annak is, hogy egy oly testületet bizzunk meg a leendő törvényjavaslatoknak a ministeriummal egyetértő elkészítésével, mely nemcsak magának a törvényeknek szabotosságára ügyeljen, hanem egyszersmind azon sorrendet is megállapítsa s a ház jóváhagyása elébe terjeszse, mely szerint azok megalkottassanak.

Majdnem minden képviselő felhozza most programbeszédében azon álláspontot is, melyet hazánk védelmének kérdésében elfoglalni kíván.

Tisztelt Polgártársaim! A mi Európának jelenlegi fegyveres állapota tart, a közs hadserget fenntartandónak vélem, mert egyfelől azon költségekkel és áldozattal, melyet érte hozunk, nagyobb mérvű erőt nyertünk, mint a minő az áldozat; míg bennünket száz katona véd, addig csak harminczért áldozunk; különáll hadsereggel tehát nem volnánk képesek akkorra erőt kifejteni, a nélkül, hogy hazánk finansziáját tönkre ne tegyük. De azonban ezen hadsereg nem zárja ki azt, hogy honvédelmünket, melynek szaporítása csak az idő kérdése, műszaki csapatokkal el ne lássuk, s hogy oda ne törekedjünk egyszersmind katona nevelőintézeteink által, hogy gondoskodjunk arról, hogy saját fiainkból álló tisztikarunkat is fejleszthessük.

A mi nézetemet arról a két nagy változásról illeti, melyek a megyei szervezésben és törvénykezésben történtek, röviden érintem azt is.

Én a megye jelenlegi szervezetét csak oly kísérletnek tartom, mely a végett történt, hogy a megyei önkormányzatot a parlamentarizmussal egyesítse; e szervezésnek azonban kiegészítő részét képezi a

községi törvény is; mennyire lesznek ezek általánosságban képesek a reájok bízott teendőket végbevenni: azt az idő és tapasztalás fogja megmutatni. Ugy hiszem, hogy az esetben, ha feladatukat a községek sikeresen nem fogják tudni megoldani, az esetben a megyei hatáskör lefelé kiterjesztendő lesz. De — ez csak úgy lehet, ha magok a megyék is a hazafiságot nem abban keresendik, hogy a kormányval, mint a parlament kifolyásával, huzakodjanak, mert ez esetben oly törvény szüségeltetik, mely magának a parlamentnek souverain hatalmát megállapítsa.

Bárha a törvénykezés terén nem bírok szakképzettséggel: annyit tudok, hogy a törvénykezésnek a közigazgatástól való elkülönítése egy hatalmas lépés a jogi álam felé, és hogy ezen elvnek keresztülvitele, hogy bíránk függetlenek legyenek, csak az igazság érdekében történt; de nem hallgathatom el azon megjegyzésem sem, hogy azt tartom, miszerint alakjogunk nehézkes, és ezen segíteni szükség, továbbá azt, hogy a személyzetnek szaporítása is elodáztatlan, s továbbá, hogy a nagy Magyarországnak nem elégséges az, hogy csak két másod-folyamodási törvényiséke legyen.

Az adó-reform is azon teendők közé van sorolva, melyek a legsürgősebbek. Igazságos alapon s nem egyes vidékek tulterhelése által kell azt elérni.

Önöknek, uraim, itt a Pártiumban adójok tulterhelő. Megmondom miért. Midőn az 1861-ik évben Magyarországhoz visszakapcsoltak, akkor földadónknak alapja az erdélyi volt; a becsü szerint volt reánk 10% jövedelmi adó fizetése kiróva; későbbre visszakapcsolatásunk után, megmaradt ugyan a beesü, de a perczentek fölemeltettek. Ennek eredménye aztán az, hogy mi tulmagas adót fizetünk.

Hosszas lenne azt fejtegetnem, hogy mik történtek még azután e tárgyban. Elég legyen azon hitemet kifejeznem, hogy a magyar országgyűlésnek feladata lesz e bajon segíteni.

Vidékünkön, tudják önök jól, rendezetlenek az urbéri viszonyok; innen gyakran származnak surlódások, a volt földesur s a polgárság között; azt tartom, hogy a tisztázás mindannyiunknak életkérdés. És itt elvem az, hogy jogos követelését mindenkinek megadni, a törvényhozás kötelessége; de a mint kötelessége ez, egy egyszersmind kötelessége a birtok szentségét is tiszteltetben tartani. A magán tulajdonhoz az államnak a tulajdonosok beleegyezése nélkül hozzá nyulnia nem szabad, légyenek annak a tulajdonosnak százezei, vagy csak fillérei is.

Tisztelt polgártársaim! Zárom már különben is oly hosszúra nyult programbeszédemet; egyet azonban nem hagyhatok említetlenül.

Ama nagy harcban, mely a mult nyár folytán a Német- és Francia-birodalom közt vívatott, az európai constellatiók megváltoztak. Németország fölénye biztosítva lön sok időre, és nyugot felől nincs már határait mitől féltetnie; a harc azonban csak megszűnt, de nem enyészett el; kelet felé tarthat ő a támadástól és a támadás ellen leghűbb szövetségese az Osztrák-Magyar birodalom. Németország érdeke hozza magával ennek fennállását; és megvallom őszintén, a mai állam-alakzatban én Magyarországot érdekét is ebben látom azonosítva.

A mi kötelességünk tehát, bizton és bátran követni azon utat, melyet előnkbe szab hazánk és a civilizáció érdeke. Fogjunk kezét; védjük azon birodalmat, melynek lételétől saját lételünk függ s legyünk oly hazafiak, kik nem a percznyi siker, hanem a biztos jövő felé vezetik a hazát!

Tisztelt polgártársaim! A pártoskodás nem cél; cél a haza boldogítása!

Éljen a haza!

Bukuresti szemle.

Több ízben említettem önnek a vörös atyafiak nagy lármáját, melyet a panlatanizmus hangoztatásában itt a Dimbovica partján egy idő óta e könnyenhevíkkel szemben el-

követtek. Egy tekintélyes lapnak kellett föl-
lépni, hogy e haszontalan izgatásnak, pénz
speculációnak véget vessen s a panlatanizmust
a maga nihilizmusában fölmutassa. Ez a lap
a Rómában megjelenő „Italia.” Lássuk tehát
mit és hogyan ír e tárgyban: „Rozetti C. a
híres roman agitator (sic) a napokban Nizza-
ból, a hol jelenleg tartozkodik, egy pro-
grammot intézett bukuresti barátaihoz, melyben
hívvel karolja fel azon eszmét, hogy a Duna
mellett egy panlatin comitét alkossanak; biz-
sítván őket, hogy az Olasz Spanyol-Portugál
és Franciaországokban erős viszhangra ta-
lálанд.

Nem könnyű előre megmondani, hogy
mennyire fogják Rozetti urnak tanácsát az ő
hű barátai közfölni, de az bizonyos, hogy ő
csalódásban él, vagy tévutra akarja őket vezet-
ni, elakarván velők hitetni, miszerint az emli-
tett négy országban a panlatinizmus határozott
eszméje létezik. Mi épen ezzel ellenkezőleg azt
látjuk, hogy Olasz- és Franciaország egymásra
vicsorgatják fogaikat, s hogy e spanyol-latinok
e jelszó alatt kellnek sikra: „Le az idegennek!”
bárha ez az idegen nem más mint Amad'o,
tehát egy latin s hogy midőn ezelőtt három
évvél az iberiai unió szóba hozatott, az mind-
két részről a legnagyobb megvetéssel utasítat-
tott el, mintha valami nagy méltatlanság for-
gott volna szóban. Nem tudjuk tehát, hogy
minő alapra támaszkodik Rozetti ur, midőn a
románoknak a fennebbi ígéretekkel teszi. Egyet-
len mentsége csak az lehet, hogy ezt a szeren-
csétlen ábrándot nem ő találta fel. A panlatin-
ság mint a panszlávság is merő utópia. Ez
utóbbinak még meg van az az előnye, hogy
Konstantinápoly Bécs és Berlin ellen fenyege-
tőzhetik, de a latinizmus ugyan bizony kit
akar fenyegetni, midőn mindannyian urak sa-
ját országukban. Azt mondjátok, hogy a la-
tinság a germánság ellen kell, hogy védgátot
alkossan. Rozetti azért osztja ezt a nézetet,
mert Romániában német fejedelem uralkodik,
s mert Románia folyton attól tart, hogy a
habsburgház elnyelheti.

De kérjük mi okon bajlódjanak említett
nemzetek egy olyan nemzettel, országgal, mely-
nek miveltisége, szokásai és vallása az övéktől
merőben különbözik? Talán azért, mert egy
rácához tartoznak? Ime ez az a mit mindennek
előtt be kellene bizonyítani, hogy létezik egy
tisztán latin rácá. hogy a bretányok,
frankok, iberek, sziciliánok sat. egy és azon
családból származnak. A történelem fölvilágo-
sit e tekintetben. Tudva van, hogy a latinok
állomást foglaltak Galliában, Hiberiában, s hogy
bevitték oda nyelvüket, szokásaikat. A Gallok
és iberek azonban megmaradtak, habár átvál-
toztak is.

Nem czélunk Rozetti ur programját
tudományos szempontból bonczolgatni, csak azt
mondjuk, hogy idétlenség panlatin ligáról be-
szélni, midőn még azt sem tudjuk, ha létezik
e az a törvényes latin család, a mely ligát
kőthetne...

Összefoglalva a mondottakat látni való,
hogy a spanyol, olasz, francia és portugál
nemzetek némi tényleges egyesülésének nincs
más látszata, mint a közös anyanyelv a latin
s megengedve, hogy talán vérségi kötelék is
lehetne, de még ez esetben is roppant messze
állna attól, hogy egyetlen családi szövetség-
ben élhetnének. Csakis az utópisták képzel-
hetnek ellenkezőt. Nem azt mondjuk, hogy e
nemzetek ne élhetnének egymással szoros ös-
szekötöttesben, s hogy mi azt tanácsolnók, mi-
szerint a románokat merőben elfelejtsük. Oh
nem! Azonban védelmezzék magokat a román-
ok is úgy mint más nemzetek, azaz inkább
azzal, miszerint hódoljanak a civilizáció elvé-
nek s ne engedjék magokat többé oly sajnos
kihágásokra ragadtatni mint közelebb tévők s
melyet az egész mivelt világ elítélt. Ugy tet-
szik, hogy Rozetti ur leginkább erre fordíthat-
ná befolyását, mintsem arra, hogy utópiáknak
hízelegye kizárólagos panlatin ligákat al-
kossan.

Alkalomszerűnek véltem ezt a cikket
lehető híven közölni önnek, tudva, hogy önök-
nél is vannak, kik Magyarországon ilyen orszá-
gokat mázolnak Modern Dacia tékére: Mor-
maczia, Bihor, Crisiana, Timisiana; tehát
négy hatalmas Romania a Tiszán tul. Vannak
önök közt olyan tudós románok, a kik midőn a
Romanulnak Aradról levelet írnak, nem pirul-
nak Arad alá ezt írni Transilvania s mindezt
csak azért, hogy Arad is bele essék a nagy
Daco-Romaniába s a panlatinság szent földére.
Alkalmilag bemutatam a Daco-roman térképe-
ket, földrajzokat, melyek itten készítenek és
használtatnak.

Aból a m.-vásárhelyi baloldali gyűlés-
ből hozzánk is elszivárgott egyetmás. Im itt
egy kis mutatóvány a Romanul szerint: „Bru-
tálisok és barbárságok”. Ez a barbár eset ta-
nuláságul szolgálhat azon romoknak, a kik ellen-
állhatlan érzégyat éreznek a választóknál kö-
zösüvyet alkotni a magyaroktól, mindaddig míg
ezek e miveltiség ilyen alacsony fokon állanak
s míg ázsiai természetükből kivetközni nem
akarnak.” S ez után rögtön eladja, hogy Ro-
mániában mikép verik botokkal agyafőbe a
választókat miként fogdossák össze őket, hanem
azt elfeledi megmondani, hogy ezt nem azok

a barbár magyarok teszik, hanem a román kor-
mány mivelt lelki közegéi. Ha azok a latin
testvérek ott a Tiberis. Szajna sat. partjain
oláhul tudnának és a Romanul mindennap ol-
vasnák, még ma is minden templomban s min-
dennap kétszer így imádkoznának „A furore
Hunno-ungarorum libera nos et fratres nostri
Domine!...”

Az ön lapjában emlegetett forró napok-
ból nekünk is ugyancsak kijutott Májusban. A
lapok már már éhhalált predikáltak és az Er-
délybe való gabnasszállítás ellen protestáltak.
Néhány csendes eső minden lármát elnémított
s háromszéki és csiki székelyeink ismét kijöhé-
nek gabonáért akár Galaczig Régóta nem
hordtak ki innen olyan sok gabonát a Székely-
földre, mint ebben az évben.

Birtokrendezési eljárás az ország er- délyi részében.

(Folytatás.)

37. §. Ha a rendezendő községben az
új telek jegyzőkönyvek már hatályba léptek,
az egyéni birtok felvételénél köteles a mérnök
a birtok részleteknek a telekjegyzőkönyvekben
és vázlatrajzokban előforduló helyrajzi számaikat
megtartani, s különösen a kiosztási földköny-
vet akkép szerkeszteni, hogy abból biztosan
kitudható legyen, minő új birtokrészletek lép-
tek a telekjegyzőkönyvek birtoklái lapjain be-
jegyzett régi birtokrészletek helyébe, s a koráb-
bi birtokállásban minő változások történtek?

38. §. Ha a felmérés megtörtént, s a
térrajz, tagosítás esetében pedig a birtokállás
kimutatása (felvételi földkönyv) is elkészítte-
tett: a törvényszék a munkálatok hitelesíté-
sére határnapot tűz ki, arról a feleket a 31.
§. értelmében értesített, s egyszersmind a hi-
telesítés eszközésére egy más alkalmas mér-
nököt küld ki. Az előmunkálatok vezetésével
megbízott bírósági tag időközben tartozik in-
tőzkedni, hogy az elkészített térkép, illetőleg
a felvételi földkönyv az érdekeltek által meg-
tekinthessenek, s a felvétel hűségéről és pon-
tosságáról maguknak maggyőződést szerez-
hessenek.

39. §. A hitelesítésre kitűzött határna-
pon a törvényszéki tag a felek jelenlétében
felesketi a hitelesítő mérnököt, s a felvételi
munkálatoknak szemle-probamérések és után-
számítások által leendő megvizsgálására uta-
sítja.

A hitelesítési eljárás alatt szabadsága-
ban áll a feleknek a felvételi munkálatok el-
len kifogásaikat szóval előterjeszteni.

A hitelesítésről pontos jegyzőkönyv ve-
zetendő, melybe az eljárás részletei, és az an-
nak folyama alatt felmerült minden egyes ki-
fogás beiktatandók.

Ha a munkálatok hibátlanoknak talál-
tatnak, azok a felek jelenlétében a rendes hi-
telesítési záradékkal azonnal ellátandók; ellen-
kező esetben pedig a mérnök a hibák kijavi-
tására utasíttatik.

40. §. Ha valamely birtokrészre nézve
tulajdoni czimen, de nem az urbéri kapcsolat-
ból eredő magánjogi igény jelentetnek be, az
igénylő rendes polgári perre utasítandó, mely
esetben a peres birtokrész a kihátsátnál külön
helyrajzi számmal jegyeztetik meg s külön
határjelekkel ellátva csatolattik a telekkönyvi,
s ha a telekkönyv még nem hozatott volna
be, a tetteges birtokos egyéb birtokához.

41. §. A felvételi munkálatok hitelesi-
tése, vagy e helyett az előbbi felmérésnek el-
fogadása után (32. §. azonnal osztályozó és
becslő bizottság alakíttatik.

Az osztályozó és becselő bizottság tagjait,
a bírói tag felszólítására, a volt földesurak és
volt urbérek egyenlő számban választják. Ha
a választás bármely okból nem történék meg,
a késedelmes fél részére alkalmas és részre-
hajlatlan szakértőkből a törvényszéki tag ne-
vez ki bizottsági tagokat. A kiküldött bírói
tag határozza meg egyszersmind a bizottsági
tagok napidiját is.

42. §. Az osztályozó és becselő bizottság
tagjai feladatuk teljesítésének megkezdése előtt
az érdekeltek jelenlétében felesketetnek.

Az osztályok számának meghatározása,
valamint azon területnek kijelölése, melyhez
a rendezés alatti birtok többi része viszonyítan-
dó lesz, a törvényszéki tag által, az érdekeltek
felek, valamint a hitelesítő mérnök és az osz-
tályozó és becselő bizottság jelenlétében eszköz-
lendő.

Ha a felek valamelyike nem jelent vol-
na meg, a kijelölést, a szakértők meghallga-
tása mellé a kiküldött bírói tag teljesíti.

A mérnöknek vagy az osztályozó és becs-
elő bizottság egy vagy több tagjának meg nem
jelenése a kijelölést nem akadályozza meg.

Ha azonban sem a felek, sem az osztá-
lyozó és becselő-bizottság tagjai közül annyian
nem jelentek volna meg, hogy mindegyik fél
részéről leginkább két szakértőt hallgathasson
meg a kiküldött törvényszéki tag, ez esetben
a kijelölés elhalasztandó, s a felek, valamint
a mérnök és a bizottság tagjai, s utóbbiak

mindannyiszor 10—20 frt büntetés terhe alatt ujjal megidézendők.

A további eljárásra nézve a törvénykezési rendtartás szabályai követhetők.

43. §. A teljesített osztályozás és becsülés hitelesítése, a helyi viszonyokkal ismerős más szakértők meghívása mellett, a megállapított osztályok helyességének megírásával, s az egyes részletek valódi értékének a kijelölt területhez való viszonyítás általi megállapítása a 37. és 38. §§-ban meghatározott módon történik.

IV. Fejezet.

Az arányosításról.

44. §. Városok, szabad és urbéresekkal vegyes községek közös osztatlan birtokai, hol ezek használatára nézve az arány még nem állapított meg, mindenképp az 1871. LV-ik t. cz. értelmében arányosítandók.

A volt urbéresek szintén arányosíthatják a részükre kiadott közös erdő és legelő használatát.

45. §. Az arányosítás iránti keresetlelben kérelmezendő:

- a) az arány kulcsának meghatározása;
- b) az arány kulcsát meghatározott alap egyéni részletes felvétele és hitelesítése; és
- c) ezek alapján a használati jognak bányad szerinti megállapítása.

46. §. Az arány kulcsának meghatározásánál a fentebbi 15—27. §§-ban körülírt eljárás követhető.

Az arány kulcsának egyezsége vagy itélet általi meghatározás után pedig az előmunkálatok elkészítésére a 29—39. §§-ban meghatározott eljárás azon módosításokkal alkalmazandó, hogy az arányosítandó közös birtokok térképe és felmérése, ha ezek előbb nem készítették el, az esetben is elkészítendő, ha a felek a közös birtok elosztását nem kérik.

(Folyt. köv.)

A gyermek-felügyelőket (magyar bonne-okat) képző intézetet létesítő egyesület közgyűlése*)

E közgyűlés július 2-án, d. e. 11 órakor a városháza nagy termében tartott meg. A résztvevők száma reményt nyújt az egyesület jövőjére, sajnos azonban, hogy a hölgyek a kellemetlen idő által visszatartattak ezen rajok nézve igen érdekes gyűlésben való részvételről. A gyűlést a szervező bizottság elnöke, Szász Domokos következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés! Nem a hangzatos szavak, hanem a tettek korát éljük; a közmívelődés évezredek óta magasabbra emelkedő pantheonának építéséhez a legparányibb tettlegességgel járulunk. — korunk ítélete szerint — nagyobb érdeme, mint az, ki a cselekvésben szegénységét, bármily ékesen hangzó szavak cifra rongyjaival fedezi be.

Engedjék meg tehát önök, hogy nagyon röviden körvonalaazzam azon célt, melynek valószínűsége érdekében egyesület akarunk alakítani fogjunk azonnal munkához.

Ha családi életünkben egyetlen komoly pillantást vetünk, lehetetlen észre nem vennünk, hogy van ott egy minden perczen érzéketlen kimondhatatlan nagy hiány; mondhatnám, van ott egy oly úr, mely legdrágább kincseinket: kis gyermekeinket két vajmi gyakran elnyelével fenyegeti.

Avagy míg az apák legnagyobb része a család anyagi szükségének fedezéséért küzd és fárad, — míg az anya a ház ezerféle kisebb és nagyobb gondjaival élveledik: kik ügyelnek föl a gyermekekre? Oly nők, kik előtt a kisdedekkel való észszerű, tapintatos, gyöngéd, — azoknak fejlesztő s nevelő hatást gyakorló bábánsmód, ép oly ösmeretlen valami, mint a 15-ik századi Európától Amerika. Pedig a legelső években vettetik meg az alap, melyen gyermekeink egész jövődjé felépül; itt a szó teljes értelmében beteljesül: „a milyen a vetés, olyan az aratás.”

A mivel külföld minket e tekintetben is nagyon megelőzte: e célra szakképzett nők feles számmal vannak ott s minden mivel család legelső s főgondja a kisdedek mellé ilyeneket szerezni.

Közöttünk nagyon kevesen, legfőleg a vagyonosabb osztályban tartozók közül egyesek, lehetnek azon helyzetben, hogy azt a foglalkozást, melyet hazánkban e tekintetben tapasztalunk, külföldiek behozatala által pótolhassák. De föltéve az anyagi lehetőséget, részéről még sem okajtanám, hogy ez általánosan bevett szokássá emelkedjék. Számátalan tapasztalatok tanúsítják, hogy az efféle importatio a legtöbb esetben rosszul üt ki.

Az ilyenek idegen gondolkodásmód, ide-*) Tárgyhalmozás folytán készt. Szerk.

gen érzelmek, idegen szokások s erkölcsök megvált hintik el gyermekeinkben s lesznek belőlük satnya plánták; visszaidezik az a — bála az égnek! — letűnt kort, midőn miveltebb családainkból ki volt vesztve a magyar gondolat, a magyar érzelmek, a magyar szó, a magyar hazaszeretet; midőn hamvadóba indult az a szent láng, melynek fenn kell lobogni a magyar szívek oltárán, ha élni akarunk!

Nekünk ennél fogva családainkban elsősorban jól képzett magyar felügyelő nőkre van szükségünk, kik ha nem is pótolják a pótolhatatlant: az édes anyát, de legalább tudatlanságok, tapintatlanságok által nem rontják le azt, mit az anya gondja, szeretete épít, sőt sikeres és hathatós segítségére szolgálnak. Ime, a cél, melyre törekszünk.

A kiképzendő nők — nézetem szerint — egy megbecsülhetetlen értékű missió betöltésére lesznek hivatva. E missiót ezáltal csak jellem: „földatunk lesz meghonosítani családainkban a Fröbel fejlesztő rendszerét.” Miért nem vert még hazánkban e rendszer mélyebb gyökereket? nézetem szerint azon egyetlen egy oknál fogva, hogy a szülők legnagyobb része nem ösmeri.

E rendszer egy új világot tár föl a kisdedek számára: egy szép, ragyogó, boldog világot! Tekintsenek be önök oly óvodába, hol ez a rendszer van életbe léptetve s meggyőződhetnek erről; fogalmat szerezhetnek arról az elvesztett paradicsomról, melyről Milton oly ihletve zengett s melynek emléket a hajdanakor mythosai maig is érzik. Hasonlíthatom e rendszert a rege azon varázsvesszejéhez, melynek érintésére a földben szunyadó magvakból egyszerre egy virágos erdő fejtett ki. Testi ügyesség rend, csinosság, tisztaság, munka-szeretet: emlékező, észlelő, figyelő, akaró, alkotó tehetség; a jó, nemes és szép iránti érzék; szóval mind az minék magvait a teremő a kisdedek lelkébe oly pazar bőségben hinté el, e rendszer nyomán életre kél s összhangzó fejlődésnek indul.

E rendszer a kisdedek jövője; kimondhatatlan áldásos voltát igazolni fogják a késő századok. Nekünk hazánkban ez idő szerint, családaink szebb jövője érdekében az uttörés nemes tisztét kell teljesítenünk. E törekvésünkben segítő társra számíthatunk minden ésszerű s gyermekei javát igazán szívén hordozó apában és anyában.

Számíthatunk főleg és első sorban az anyákra. Ők érzik s látják főként a hiányt s ezért meg vagyunk győződve, hogy szavunk, a jóra, nemesre a miénknél sokkal fogékonyabb női szívekben viszhangra fog találni. Már pedig városunk közelmúlt napjai, még azokat is, kik tán eddig kétkedtek, meggyőződtek arról, hogy az ügynek, melyet a nők felkarolnak, diadalma bizonyos. A régi germanok azt hitték, hogy a nők jobban ismerik az istenek titkait; e hitrege a jelenkor nyelvére fordítva annyit tesz, hogy a nők jobban ismerik az emberi szívek titkait s ezért övék a hatalom, a jó, a nemes ügyeknek meghódítani a lelkeket!

Törekvésünkre annak áldását kérve, kitől száll minden jódomány s tőleketes ajándék a közgyűlést megnyitottunk nyilvánítom.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után fölolvastattuk a szervező bizottság által elkészített alapszabály-terv, mely pontonkénti tárgyalás után némi módosítással elfogadott s megerősített végett a miniszteriumhoz fölterjesztetik. Ezután a fölállítandó intézet belső szervezeteinek szabályai olvastattak föl; általánosságban ezen munkálatot is elfogadta a közgyűlés, az egyes pontok végleges megállapítását azonban az igazgatóválasztmányra bízta, oly kijelentéssel, hogy a szabályzat végleges megállapítás után lapok útján s külön lenyomatban közzé tétessék. Végre addig, míg az alapszabályok megerősítése után a végleges szervezés eszközzésére közgyűlés tartatnék — az ügyek intézésére a tisztviselők s az igazgatóválasztmány tagjaiul ideiglenes minőségben közfelkiáltással megválasztattak: Gr. Eszterházi Jánosné és Szász Domokos elnökök, igazgató Várady Károly, titkár Szabó Endre, pénztárnok Hutflesz Károly, gondnok Kállai, az igazgatóválasztmányba: Br. Huszár Ádámné, Filep Sámuelné, Ákoncz Jánosné, Grois Gusztávné, Szász Domokosné, Sziklai Mária, Klein Frigyesné, Babos Sándorné, Czink Jánosné, dr. Fischer Lajosné, Haller Rezsóné, Kriza Jánosné, Sági Lászlóné, Láposi Mártonné, Horváth Paula, Ketheli József, Bogdán István, Jancsó Lajos, Sárkány Ferenc, Indali Péter, Gázi József, Márai János, Ferencz József, dr. Salamon, Grois Gusztáv, Hajós János, Simon Elek, Gámán Zsigm. és Haller Károly. A választmány főlkéretett oda hatni, hogy az intézet már a f. évi október hóban a muzeumutcai kisdedóvoda helyiségében megnyitassék.

Közi Szabó Endre, titkár.

BELFÖLD.

Magyaros, 1872 Junius 1-én.

A Magyar Polgár 109. számában neve met mint lázító; 110 számában 200 magya-

gyarosi székelty mint támadót, 121-ik számában, engem ismét mint vezető, az Igazmondó 21 számában pedig nevemet úgy említi, mint a ki 1—5 forint napszám mellett 300-ra menő embert vittem volna bé M.-Vásárhelyre. A Magyar Polgár 120. számában Bereczky Sándor ur által irt cikk ugyan nevemet nem említi, de az előbb említett cikkekben kiindulva hinne kell, hogy magos figyelme engem is a többiek sorából nem felejtett ki s tündöklik, hogy a m. főkirálybíró ur az általa bűnösöknek képzelt hivatalosokat hivatalukból még nem függesztette fel.

Vártam s hinni is akartam, hogy azon érdemes levelező urak, kik az említett cikkek talán elcsúszva irták, később meggyőződést szereznek, s az igazságtalan cikket helyre igazítják; de ez még eddig nem történt meg.

Felhiva érzem tehát magam azon ellenem lapok útján tett vádakra nézve, védelmemet megtenni.

Én máj. 12-re Vásárhelyre sem egy, sem 300 embert nem rendeltem, nem vittem, egyetlen egy embernek is azért egy krt sem fizettem, sem a balpárt vagy ellenzék gyűlése megtámadására nem lázítottam, sem magam a megtámadásban részt nem vettem; hivatkozom jársom 16 községe Elöljárósága és minden becsületes részrehajlatlan lakósa tanuskodására. Az említett cikkekbe, személyemről irtakat valótlannak nyilvánítom.

Nem célozom a Deák- vagy kormánypárt tagjait védelmezni, azok eligazítják a maguk dolgát; nem szándéksom a balpárt vagy ellenzék összes tagjait vádolni, csak az egyes emberek eljárását kívánom megemlíteni.

Magyaros községe székelty lakósa eddig- el, minden titkos és nyilvános ostromlás dacára is, nem mentek sem a szomszéd, sem más községekbe lakóhoz tanácsot kérni, s elég bátrak voltak a bétolakodókat elutasítani, s haladtak a magok által választott uton, s a közlelbi időkben tartozott a kormánypárthoz.

„Most közelebből ismét kitétetünk a kísértéseknek, kezdenek a hivatal tanácsadók megjelenni és a község lakósa között a békés egyetértést felzavarni.

Tény, hogy balpárti Bereczky Károly ur áldozó csúttörőkn május 9-én, (t. i. azon napon, melyen testvére B. S. a jobbparthoz tartozó Köszvényes és Köszvényes Remete székelty községekbe működött) hivatal Magyaros községében harmad magával megjelent, a Tökés Mihály házánál balpárti gyűlést tartott, hová a kit elől, hátul megtalálták, meghívták, s a gyűlést megtartotta; senkisék háborgatta, itt csakugyan inkább próbálhatták volna szétugratni, a három embert, mint az Elba szigetéből a 3000-et.

Tény az, hogy a községben elterjedt azon hír, hogy május 12-én M.-Vásárhelyen az erdélyi balpárt országgyűlést tart, meg vannak hiva a lakosok oda.

Tény az, hogy május 12-én jó reggel már Bereczky Károly ur szekeren vivé a zászlót a magyarosakkal együtt. Ny.-Szeredán keresztül Maros-Vásárhely felé vonulván.

Tény az, hogy beérkezve Maros Vásárhelyre több magyaros ember az Elbába a balpárti gyűlésbe belépti jeggyel bément, azok közül Farkas Károly és Izlay Sámuel a gyűlésben Bereczky Sándor urral találkoztak, ki velők kezét fogott, ezen szavakat mondván: „Későn érkeztek, épen most végzém beszédemet, most szállék le a szószelekről, — most Sági László beszél.”

Egy kis idő múlva, midőn Bereczky László ur jelentette, hogy a rend megzavartatott s a szemtelen magyarosok be akarnak törni, a gyűlés körül lévő emberek között egy kis mozgás esvén, a három közül egyik, Farkas Károly és Izlay Sámuelre mutatott, ezt mondván, ezek is a jobb párti magyarosokhoz tartoznak, hogy onnan mimódon kotródtak el, azt ők tudják, annyit mondanak, hogy többször nem mennék a balpárti gyűlésbe.

Még más két magyaros ember a belépti jegy védelme mellett is, az Elba mellett lévő malomba zárkózott; az egyik a mint nekem mondá, kinézte volt a további védelem helyét a szuszéket. Így fogadták a meghívott vendégeket.

Hogy a magyaros székelty atyafiak közül hányan lehettek az ellenzék heztartozónak ismert Berenczey László ur körül volt nép között: azt nem tudom; hanem azt hallottam, hogy a 300 nak 1/3 része sem volt; hogy az Elba kapunál mit tettek azt nem láttam, hanem egy néhányfőt hallottam, hogy támadási ezélya ottan senkinek sem volt s ha az Elbából nem kezdtek volna dobolni, semmi sem történt volna. —

Bátor vagyok azon tisztelt, de általam egyen kívül nem esmert cikkíró uraktól, kik nevemet e tárgyban emlegetik, kérdezni, hogy helyesek-e, hogy azok, kik követésre vágyódnak, személyesen faluról, falura járjanak, hivatalul a községekbe gyűlést tarthassanak, a néppel aláírásokat tétessenek s elferdített hírek költésével a nép nyugalomát felzavarják?

El kellene várni azon hazaboldogságért buzgó uraknak, hogy a nép keresné fel saját házoknál; ne járnának s jártatnának a nép nyakára s ne zaklatnák fel a kedélyeket oly ígéretekkel, a miket megadni képtelenek.

Ha ezen nyilatkozattal az engem gyanúsítók nem lesznek megelégedve, személy szerinti tényekkel fogok szolgálni.

Tökés László, dúllóbiztos.

Felhívás és figyelmeztetés a bécsi világiállítás ügyében.

A bécsi kiállításra a béjelentési határidő már lejárt a nélkül, hogy a jelentkezők száma azon mérsékelt arányt is elérte volna, a mennyit Erdély e részéből várni jogosultak voltunk.

Alólirt bizottság — azt hiszi, hogy sokan csak feledékenységből, vagy a határidő nem tudása miatt mulasztották el a szándékolt béjelentést.

Azon reményben, hogy képesek leszünk az országos végrehajtó bizottság előtt a megkésztet béjelentéseknek is érvényt szerezni, bizalommal és sürgetőleg hívjuk fel mindazon hazánkfiát, a ki a reánk nézve oly nagy fontossággal bíró kiállításon készítményeivel megjelenni kíván, hogy ebbeli szándékát, a kiállítandó cikk minőségét és térfogatát e hó 15-keig alólirt bizottsággal szóval vagy írásban közölni siessen.

Kolozsvárt, junius 3-án 1872.

Az erdélyi központi világiállítási bizottság.

Galgóczy Károly s. k.

A KELET magán-távirata.

Feladott Pesten, junius 6 10 ó. — p. d. e.
Erkezett: 6. 11 ó. — p. d. e.

Értekezletek a horvát főurakkal tegnap és ma folytattnak; a horvátok ma este haza mennek, Lónyai pedig Bécsbe utazik. A részletes eljárási program megállapított: a nemzeti pártnak, engedmények adatnak s reménylik, hogy az országgyűlés nem oszlattatik fel.

Kerkápoly körutat tesz, hogy a pénzügyigazgatóságok ügykezelését megvizsgálja.

Allítólag a Stein-émlékszóbor leleplezésén az osztrák császár és orosz czár megjelennek Frankfurtban, hol nagyszerű előkészületek tétettek a felségek fogadtatására.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, junius 6-án

— Gróf Lónyai Menyhért miniszterelnök bécsi útjára nézve a „P. N.” arról értesül, hogy ottani időzés alatt a külügyek terén teendő több kérdés fog megbeszélteni, melyek elhatározására a magyar miniszterelnököt öt megillető befolyását fogja gyakorolni.

— Hátszeg városának választó polgárai (mint írják) György István esperes-plebánost kívánják országgyűlési képviselőül fölléptetni. A jelölt határozott deákparti, ki eddigi közhasznú működésével eléggé bebizonyította: mennyire érdemes ezen megtiszteltetésre. Megválasztatása bizonyos.

— Debreczen városában lóvonatu vaspályát akarnak létesíteni s ennek kivételére részvénytársulat alakul.

— Az internationalisták ellenében követendő magatartás megállapítása iránt az európai kormányok küldöttai nemzetközi congressust tartanak Berlinben sept. 1-én. A magyar kormány is kapott meghívást ez értekezletre.

— A Kolozsmonostoron fennálló s a Kolozsvárt felállítandó tűzoltó egyesület javára f. hó 9-ére tervelt tűzoltó ünnepélyvel összekötött nyári vigalom terve — hír szerint — változást szenved annyiban, hogy az gróf Lónyai Menyhért magyar miniszterelnökönulga körünkben időzése alatt fog megtartatni s így talán e hó 13-dikán.

— A vallás és közoktatási m. kir. miniszter dr. Katona Mór a nagyszebeni k. jogakadémiai, helyettes tanárt, a magyar magánjogból egyetemi magántanár lett képesítése folytán e minőségben megerősítette.

Kérélem. A kereskedő ifjúság júni-
alist rendező bizottsága tisztelettel fölkéri
mindazon urakat, kik e folyó hó 16-án a
sétatéri arenában tartandó mulatságra meg-
hívót nem kaptak, de arra igényt tartanak,
hogy a t. Orbán József ur czukrászdájában le-
tett ivre nevüket följegyezni sziveskedjenek.

— **Kolozs megye** rendkívüli közgyűlésé-
nek megtartása f. évi június hó 11-ke 10
órjára tűzött ki. E közgyűlés egyetlen tár-
gya, a jövő országgyűlést egybehívó királyi
leirat kihirdetése leendő.

— **Helybeli virágzó** magyar dalegy-
letünk a „Dalkör“ felszólította az árvaház vá-
lasztmányát, hogy az árvaház javára együtt
dallal egybekötött ünnepélyt rendezzenek. E
felszólításnak az „árvaház“ választmánya a jó
ügy érdekében készséggel engedvén, az ünne-
pély megtartási napja jövő július hó 7-re lett
kitűzve. A megállapított műsor igen érdekesen
van szerkesztve s több szám műkedvelők által
töltetik ki. Az ünnepély a Nemeskertben dal-
és táncestély címen rendezetik, azonban tom-
bola játékkal is — mint halljuk össze lesz köt-
ve, különben a kiváló művészektől tanuskodó
műsor a napokban közzé fog tétetni: addig
is felhívjuk rámszerető közönségünk figyelmét.

— **Marosszéki kihágásokról** veszi a
Reform a következő híreket: Midőn a balpár-
ti nagy gyűlésre Marosvásárhelyre Bereczki
Sándor baloldali kortesvezér által behordott
nép Mezőpanit falujában utközben Eggerszen
egy paniti születésű deák-párti embert meg-
támadott és agyba főbe vert. E miatt a pa-
niti bíró a tetteseket kutatta, de megfizette
buzgalma árát, mert hasonlóképen nagyon
megveretett. Ezután az ellenszegülés a megyei
tiszttelők ellen annyira ment a faluban,
hogy a dulló biztos rendeleit szétzagatták
s az alkirálybíró rendeleteinek kihirdetését szí-
tokkal és gunnyal megakadályozták, míg vég-
re Mikó Mihály főkirálybíró és Szentiványi
Kálmán főjegyző kimenvén, a vizsgálatot
megindították, s a főtettet: Barabási Antal-
rögtön le is tartóztatták. — Szövérdén a bal-
párt hasonlólag föl van bujtogatva. A község
gyűlésében az ellenzéki kortesvezér a kormányt,
a Deák-pártot és a megyei tisztségeket huncz-
futnak, tolvajnak, rablóknak összeszidta s a
Deák-párt főembere a ref. lelkesnek ablakait
mindennap kövel beverette. A vizsgálat meg-
indított s a kortesvezér elfogatott.

— **Pap Miklós**, a „Magyar Polgár“ ki-
adója, nyilatkozik Csizsár László urnak, la-
punk tegnapielőtti számában foglalt, nyilteleve-

lére s hogy Csizsár L. urnak a M. P. nem
ingyen küldetett: a pénztár könyv tételével
bizonyítja, melyben ez áll: „Csizsár László
Deák B.-Váralya, T. p. június és július hóna-
rokra előfizetés 3 frttal.“ Hozzánk Cs. L. ur
küldte be a közölt levelet s a dologhoz nem
is szólunk addig, míg egy nyomtatott czim-
szalagot is be nem küld, mire ezennel föl-
kérjük. Csak az tűnik föl nekünk már előre
is, hogy miért figurál a Pap M. által idézett
pénztár-könyvi tételben a T. p. (tisztelet pél-
dány) is, a 3 frt is? Ha T. p. akkor nem 3
frt s ha 3 frt, akkor nem „T. P.“

— **Uj fémjelzés.** A pénzügyministe-
rium a fémjelzésnél eddig egymástól elkü-
lönítve alkalmazott hivatali és finomsági fém-
jeleknek egyesítését rendelte el. E szerint f.
év július 1-től kezdve az arany és ezüst áru-
szereknél eddig elkülönítve alkalmazott hiva-
tali és finomsági fémjelek jövőben egyesítve
olyképp alkalmazandók, hogy a finomsági fém-
jeleken, eddigi alakjuk, nagyságuk és rajzuk
változatlan megtartásával, a hivatali fémjel
a finomság fokot mutató számmal átellenben
elkülönítve felvéssék. Az áruszerek kisebb
mellékreszei, melyeknél a finomsági jel csak
is azoknak idomtalanságát vonhatná maga után,
például a mellék, fülbevalók s más hasonlók,
ellenőrködés bizonyosságul jövőben egyedül hi-
vatali jellel látandók el. Ha valamely arany
vagy ezüst áru mellékállománya oly finom és
gyenge szerkezettel bír, hogy réa a hivataljel
sem vezethető fel: az áru főállományán a
hivataljellel egyesített finomsági fémjel mellé
még a hivatalja is külön, de csak egyszerűen
felverendő, hogy ez által azon árut, melyek
mellékállománnyal mutattnakbe, azoktól meg-
különböztessenek, melyek ezen finom állomány-
nyal később, a fémjelzés után láttattak el.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat a Gug-
genberger féle kereskedés végeladására vonat-
kozó mai számunkban foglalt hirdetésre, s csak
annyit jegyzünk meg, hogy személyes meggyő-
ződés után mi is állíthatjuk, hogy szebb cikke-
ket, jobb választékban és jutányosabban, mint
ezen kereskedésben a városon ma alig ta-
lálhatni.

A szerkesztő postája

— **Pásztor Sándor** urnak, M.-
Bogáton. A beküldött cikk nem a nyiltérbe,
hanem a fölalba való s csak azért nem kö-
zöljük, mivel a vita nem lapunkban volt kezd-
ve. Az Erd. Prot. Közlöny szerkesztője kés-
nek is nyilatkozott az önvédelem közreadására,

csak lapja szűk terét kívánja — a közlemény
terjedelmére voltára való tekintetből — figye-
lembe vétetni. A cikket különben áttettük
oda, a beküldött 5 frt pedig önnök rendelke-
zésére áll.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Június 6-án 5 $\frac{1}{2}$ % Metalliques 100 fr 64.70
Kamat — 5 $\frac{1}{2}$ % Nemzeti kölcsön 100 frt.
72 — 1860. Kölcsön 104. Bankrészvény
840. — Hitelintézetek részvények 334.50.
London 10 ft. st. 111.80. Ezüst 110. —
Cs. kir. arany 5.39. Napoleondor 8.94 —
Urbéri kötvények: Magyarországi 82. —
Temesi 80.50 Erdélyi 79.75. Horvátországi 84.

Felelős szerkesztő **Szász Béla.**

Nyiltér*)

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer
és költség nélkül:

Revalesciére Du Barry
Londonból.

Mióta ő szentsége a pápa az izletes Revalesciére
du Barry használata folytán szerencsésen ismét helyre-
állott és több orvos és kórház annak hatását elismerte,
senki sem kételkedend e becses gyógytáplálék erejében,
s a következő betegségeket említiük fel, melyeket e
gyógyszer alkalmazása költség nélkül meggyógyít: gyom-
or-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-,
lélegzés-, hólyag- és vesebajokat, gümőkort, aszkórt,
asthmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasme-
nést, álmatlanságot, gyengeséget, vérhast, vízkórt, lázt,
szédülést, vértolulást, fiúzugást, rosszszullást, hányást
még a terheesség alatt is, diabetet, mélaikórt, osoványo-
dást, eszt, közsényt, sápkort. Kivonat 72,000 bizonyít-
ványból, oly esetekben, melyek minden gyógyszernek
ellentállottak.

71,814. számú bizonyítvány

Dover, 1860, dec. 20-kán.
24 éves koromban hagytam oda az egyetemet —
szétromolt egészséggel, sem enni sem inni nem voltam
képes, borzasztó fájdalmak és hányás nélkül, folytono-
san álmatlan éjjek a testet és lelket elbágyasztották és
két évi orvosi kura Londonban annyira rosszabbította
állapotomat, hogy csontvázról aszván össze alig nyom-
tam 100 fontot, minden tagomban reszkettem és alig
bírtam lábamon megállani. Már felhagytam minden re-
ményvel, midőn megismerkedtem Du Barry Revalesci-
ciéjével, és e megfizethetlen szer egészségemet 60 nap
alatt helyreállította, mely idő alatt a Revalesciére foly-
tonos alkalmazása mellett 23 egyegyed fontot nyertem
izomban és idegerőben. Szemvédeim hihetetlenek vol-
tak, hálám e becses gyógytáplálék iránt végtelen.
Spenser Péter.
St. Romain des Isles, 1862, nov. 27.

Az égnék hála! Du Barry Revalesciére 18 évi ki-
nomat mell- és gyomorfájdalmakkal és éjjeli izzadsággal,
fiúzugás és általános gyengeséggel eloszlatta és nekem

*) E rovat alatt közöltékért csupán a saját ha-
tásig irányában vállal felelősséget Szerk

az egészségnek pótolhatlan kincsét visszaadta.

Comparot J.
72,418. számú bizonyítvány

Obergurig, Bautzen mellett (Szászország) 1869
jan. 17-kén.
Hosszabb idő óta szenvedtem borzasztó lélegzési
fájdalmakban, melyek ellen sok helyütt kerestem, de
sehol sem találtam segélyt. Mely hálával elismerem, az
ön jeles Revalesciére hatásait; tisztelettel:
Maszling Ernő.

Táplálóból levén mint a hus, a Revalesciére felnőt-
tek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakaríttatja gyógy-
szerekben.

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50,
2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt. 12 fontos 20 frt. 24 fon-
tos 36 frt. Revalesciére chokoládé por- és tábla alakban
12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50,
porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576
csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társa-
nál Bécs, Walfischgasse 8. sz. Kolozsvárt:
Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Linz-
ben: Haselmayer, Prágában: Fürst J. Brünben: Eder
F., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél,
Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-
nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhelyt:
Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél,
Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Vágújhelyen:
Conlegner Ignác, Csernovitzban: Schnirch Ignác-
nál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrámban: Irgalma-
sok gyógyszeráránban, azonkívül a bécsi ház postai utal-
vány vagy utánvét mellett szétküldi.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. május 7-től:

Május 6-ikán a m. k.-vasut Tövis—
Megyesi vonala a forgalomnak átadtván,
az egész vasutimenetrend Felvincz
Marosvá ár hely és Károlyfehérvár
között változás alá jött, a gyorskocsi
indulását is a vasut érkezése és indulásához
kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre
érkező és onnan elinduló vasutakhoz közvet-
len csatlakozás legyen. —

A gyorskocsi indulnak Kolozsvárról
Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és
délután 4 órakor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggel
4 órakor és délután 3 órakor a vasut megér-
kezése után. — Kolozsvárról Déésre
marad a régi indulási idő reggeli 8 óra na-
ponta.

Déésről Kolozsvárra délután 1-
óra. —

1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy
viszsa I. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr
30 font szabad podgyázzsal. Tordáig 2 frt.

Kolozsvárról Szamosujvárra 2 ft. 40. vagy
viszsa. Kolozsvárról Déésig vagy vissza 3 frt.
20. — 30 font szabad podgyázzsal.

HIVATALOS.

Sz. 12984. 1872.

(223)

(1—3)

Hirdetmény.

A tordai dobány nagy tőzs államása betöltése végett folyó év **július 2-dikán déli 12 órakor** a harmadik írásbeli pályázat fog tartatni és miután a két előbbeni
nél kedvező eredménye nem volt, az említett nagy tőzs mind addig házilag fog kezeltni,
míg annak kedvezőbb feltételek mellett átvételére vállalkozó nem találatik.

A szabályosan kiállított írásbeli ajánlatok a kolozsvári m. kir. pénzügy-igazgatóság
elnökségénél a fennt irt időig beadandók. Mi felől az érdeklődők idei 915 és 8563 számok
alatt kibocsátott hirdetmények képesében értesítettnek.

A magyar királyi pénzügy-igazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1872, június 3 kán.

Sz. 789. 1872.

(224)

(1—3)

Pályázat.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 1872 május 20-kán 14,910 szám
alatt kelt rendelete alapján, melynél fogva Szász-Régen városában (Erdélyben) egy má-
sodik gyógyszerértárnak személyes joggal felállítás engedélyeztetett; ezen jog-
nak egy okleveles gyógyszerésznek adományoztatása végett ezennel pályázat nyitattik.

Felszólíttatnak tehát ezen állomásért folyamodók, hogy a szükséges okmányokkal el-
látott kérvényeiket f. év **július 10-dik napjáig** alábbirt városi tanáshoz benyújtásák.
Szász-Régen, 1872, május 31-kén.

A városi tanács üléséből.

NEM HIVATALOS.

Moll Seidlitz-porai.

E porok, rendkívül s a legkülönfélébb esetekben bebizonyult hatásuk következtében, minden eddig ismert
házi gyógyszerek közt elvitathatatlannal első helyet foglalnak el; s ezer meg ezer kezünkben levő halanyilatkozat a nagy császarság
minden részéről részletezett kimutatást nyújt, hogy e porok rögzött szorulásban, emésztésihiány és zabában (Sodbrennen),
továbbá gúrsókban, vesebajokban, ínhajokban, szivdögásban, izgult fejfájásban, vértolulásokban, eszűs tagfájdal-
makban, vérszékélyben, aszkórságban, hypochondriára való hajlamban, tartós hányásigergében sat. a legjobb sikerrel használtatik
s a legértékesebb győgyeredményt mutatják fel.

Egy eredeti doboz ára használati utasítással együtt 1 frt o. é.

Francziapálinka és só.

Legbiztosabb orvos a szenvedő emberiség segélyére minden belső és külső gyuladásoknál, a legtöbb betegsé-
gek, mindenféle sebek, fejt-, fül- és fogfájás, régi bajok, nyiltebek, rák, brand, szemgyuladás, bénulások és mindenféle
sérülések sat. ellen.

Palaczkokban használati utasítással együtt 80 kr o. é.

Dorsch-gadóc- (csuka-) máj-olaj.

A legtisztább s leghathatóbb gyógyszer Bergenből Norvegiában, s nem kell összetévesztetni a mesterségesen
tisztított máj-olajjal.

A valódi Dorsch-gadóc-máj-olaj legjobb sikerrel alkalmaztatik mell- és tüdőbajokban, görvlyben és rachitisben.
Meggyógyítja a legidültébb eszű- és közsévybajokat valamint rögzött bőrkifutásokat.

1 palaczk ára használati utasítással együtt 1 frt o. é.

Valódi minőségben kapható csupán

Kolozsvárt: BINDER K.
(ezelött Ritter) gyógyszerárán, bel-
monostortozza a Redoute során; továb-
bá **Wolf J.**, dr. **Hintz G.**
és **Engel J.** gyógyszerárán va-
lamint **Karvazy József** ke-
reskedésben.
Décsen: Krémer Samuánál.

Décsen: Langyel Gergelynél.
Bekszerezen: Scholtész Arnoldnál.
Brassóban: Jekelius F. és Eremiás
Döménél.
Maros-Vásárhelyt: Jeney Károly és
Bucher Miksánál.
Nagy-Károlyban: Schöberlnél.
Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész-
nél és Sili Mihálynál.
Nagy-Váradon: Jányi Antal és Kiss
Samuánál.
Segervár: Teutsch J. B.-nél.
Szászsebesen: Binder F. gyógyszer.
Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszer.
Zilahon: Harmath S. F.-nél.
(34) (14—52)

Nyomatott az ev. ref. főtanoda befüivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Mai számunkhoz félv hirdetés van csatolva.

Legujabban megjelentek

és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Párisi titkok.

Irta **Sue Jenő**. Francziából. I.—V. kötet.

Egy-egy kötet ára 80 kr.

URBÉRI KALAUZ.

Utmutató az 1848. évi törvények által megszüntetett urbéri kapcsolatból fenn-
maradt s azzal rokon és összeköttetésben levő jog- és birtokviszonyok rendezését
tárgyazó ügyekben, az ország visszacsatolt részeire és erdélyi területére is kiterjesztve
s gyakorlati iratmintákkal ellátva.

Községi jegyzők, ügyvédi vizsgára készülők s kezdő ügyvédek és bírák használatára.
Irta Tóth Lajos. Ára 2 frt 50 kr.

A bírósági végrehajtók kézikönyve.

Gyakorlati utmutató a bírósági végrehajtók köréhez tartozó törvénykezési ügyekben
Iromány példakkal.

Irta Zlinszky Imre. Ára 1 frt 40 kr.

Az 1847—48. évtől egész 1872. évig alkotott s
urbéri tárgyú törvényczikkek gyűjteménye, az azokra vonat-
kozó egyéb törvények s rendeletekkel kiegészítve.

Szerkeszté Szeniczey Gusztáv. Ára 90 kr.

Az 1872. évi törvények gyűjteménye.

Hivatalos kiadás.

8-rét. I. füzet. 1—15. Ára 60 kr.

A nevelés történet kézikönyve,

különös tekintettel Magyarországra.

Irta Kiss Áron. Ára 1 frt 50 kr.

A SZABADSÁG.

Irta Asbóth János. Ára 3 forint.

Pázmány Péter és kora.

Irta Frankl Vilmos. III. kötet. (1632—1637.) Ára 2 frt 80 kr.

Gróf Monte—Cristó, Dumas Sándortól.

Francziából fordította Sió. II. kiadás. 10 kötet. Ára 8 frt.

Katonai helyszinrajzi kulcs 5 táblában.

A legujabb adatokat felhasználva, összeállította és rajzolta Novák Lajos, m. kir.
honvéd főhadnagy. Ára 1 frt 50 kr.